

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek, Zápolya utca 1-ső szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21 szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felölös szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre 12, Félévre 6, Negyedévre 3, Egy hónapra 1, Egyes szám ára 4 kr.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybeeskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 89. szám.

Szerda, április 20.

Kolozsvár diszpolgára.

Nagybeeskerek, Április 20.

Nem csupán a kolozsvári küldöttség husz tagja volt jelen, midőn báró Bánffy miniszterelnöknek Kolozsvár szab. kir. város diszpolgári oklevelét átnyújtották, és nem csak a város képviselői csatlakoztak a tisztelgőkhöz. Magyarország közvéleménye szintén jelen volt és Magyarország Gényusa avatta lélekemelővé e jelenetet, melyre a kolozsvári polgárság ép oly büszke lehet, mint báró Bánffy miniszterelnök, akit diszpolgárúkká választottak.

A szavakat, melyeket Kolozsvár polgármestere a miniszterelnökhöz intézett, Magyarország közvéleményétől kölcsönözte a szónok, a válasz pedig az egész nemzethez volt intézve. A számtalan támadás és örökös ellenségeskedés között jól esik a hazafias szívnek, ha a polgári elismerés e magaslatos jeleneténél időzhet s olyan nyilatkozatokat vehet tudomásul, mint ott váltottak.

Albach polgármester báró Bánffy miniszterelnöknek a nemzeti politika terén szerzett érdemeit hangsúlyozta és kiemelte, hogy sikerült neki királyt és nemzetet bizalomteljesen közelvinni egymáshoz és a magyar államnak az eu. ópai konferenciában súlyt, tekintélyt, hatalmat és tiszteletet kivívni, aminő Szt. István birodalmát megilleti.

A miniszterelnök kétszeres örömeinek adott kifejezést a felet, hogy szülővárosát választotta diszpolgárrá, mert e kitüntetésre az a királyi kézirat adott alkalmat, melyet Ő Felsége a tiz szobor létesítése ügyében adott ki.

E kéziratból látható a Bánffy által követett politika helyessége és jósága, amely politika abban kulminál, hogy a magyar nemzeti állam kiépítése csak a

zavartalan és bizalmat parancsoló viszony alapján, korona és nemzet közt, lehetséges; ez oklevél által bebizonyította Kolozsvár, hogy méltányolja és elismeri a miniszterelnök politikáját.

A királynak a nemzettel való egytt-haladására és egytt érzésére irányuló politikáért ekként nyilvánított elismeréshez pedig csatlakozik az egész nemzet és Kolozsvár semmi esetre sem foglathatja le magának az elsőbbséget, hogy tegnap a miniszterelnöknél volt, mert ahány millió lakosa van a magyar nemzeti államnak, mind részt vett a miniszterelnök ünnepélyes üdvözlésében, mert ilyen pillanathban minden hazafi hallgatást tud parancsolni politikai érzelmeinek és megadja a tiszteletet annak, akit a tisztelet megillet.

HIREK

Tájékoztató.

Április 24. A jót négyzet évzáró ülése. Április 27. Városi közgyűlés. Május 5. Megyei áll. választmány. Május 9. Közigazgatási bizottság ülése. Május 15. Tiszti szék. Május 16. Tavasz közgyűlés. A villamos világitással ellátott gőzfűtő reggeli 6 óráig nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 8-8 óráig.

A tavasz közgyűlés. A Hivatalos melléklet utóbbi száma közli, hogy Torontó vármegye törvényhatósági bizottsága május hó 16-án d. e. 10 órakor a megyeház nagytermében tartja rendez. tavasz közgyűlését. Az állandó választmányi ülések május hó 5-én délután 1/4 órakor kezdődnek. A közgyűlést megelőző napon, május 15-én d. e. 10 órakor a főispáni kiateremben tartják a tiszti székot.

Adomány. A megyés püspök a tamásfalvi templomalapnak száz forintot adományozott.

Kézfogó. Sarkadi Nagy Sándor eljegyezte Tósségi Aladár (örökbecsi takarékpénztári igazgató leányát, Mirtát.

A főgimnáziumi bizottság tegnap délután ülést tartott Grandjean Józ ef polgármester előktele alatt. Jelen volt mint a bizottság jegyző Rehák Béla, továbbá dr. Brájer Lajos, Balási József, Franz J. L., dr. Györgyevita Mós, Hausladen Mátyas, Mezős Lipót, dr. Mangold Samu és Harozser József. A bizottság a sichefalvai internátus ügyét tárgyalta, néhány bizottsági tagnak ugyanis aggályai voltak a fölött, hogyha az internátus felállítatik, a város újbb mest rheléseket lesz kitéve, a mennyiben a város kénytelen lesz a gimnáziumban paralell osztályokat felállítani s ez természetesen új tantereket is kivív. A bizottság tulajdonképpen azonban ellenkező nézetben volt, mert az internátussal a város forgalma emelkedne, de emelkedne a tandj is, egyébiránt pedig két szegény gyermeket kell eltatnia az internátusnak. A városnak pedig díszére válik egy 30.000 ftos új épület. A bizottság következőleg elhatározta, hogy a képviselőtestületnek legelőlegben ajánlja, hogy a telket engedje át az internátus céljainak.

Főúri esküvő. Fényes esküvő lesz f. hó 21-én csütörtökön d. e. 11 órakor a temesvári gör. kat. szerb székesegyházban. Báró Rajacsi György folyai nagybirtokos ekkor vezeti ottár elé bobdai és csávosi Csávossy Adrienne kisasszonyt. Csávossy Gyula nagybirtokos leányát. Az egyházi szertartásokat Zmejauovics Gábor verseci püspök végzi, ki holnap érkezik Temesvárra. A püspöknek assiatálnak: Dosen archimadrita, Szatonic és Nikolic fősperesek, Lyeticza Jenő és Czevkeits György. Násznapok lesznek: Duugyerszky Lázár és Jagodics Bogumil nagybirtokosok.

Április 11. A megszentmiklósi áll. polg. iskola tanári kara s ifjusága folyó hó 19-én ünnepelte meg felszázados emléket annak a történelmi nevezetességtől napnak, a midőn dicső emlékü V. Ferdinánd király az 1848-iki korszakalkotó törvényeket szentesítette. A Hymnus elneklése után Szabó Ferenc tanár lelkes szavakban méltatta az 1848-iki törvények életbe lépésének hosszú küzdelmét, majd rátér. e törvények főbb elveinek magyarázatára s méltatására. Ő Felségének, dicsőn országgló jóságos királyunk s a haza életetésével fejezte be szép beszédét. Hazafias szavalatok s a ezózat elneklése töltötték be az ünnepély programját mely azon hivatásnak, hogy a fogékony gyermeki szivekbe

A „TORONTÁI“ tárczája.

A sors.

Franciából.

Távól az őzi erdőben mind messzebbre hatolt, mind inkább elhalt a szarvast üző ebek csaholása s a kürt harsogása. A társaságtól önként külön válya lassu ügetésben lovagolt Fauges Rolande és két unokabátyja a zaj irányában.

Mindhárman az ifjuság és szépség teljes virágjában voltak. Rolande mint kintű lovag, pompásan ülte meg rózsás orru szürke lovát. Jobbján János Lajos lovagot telivér fekete, balján János-Pál világos sárga ménjén; és csakis lovaiknak színéről lehetett megismerni és megkülönböztetni a két testvért, annyira egyformák voltak alakra és arcra, mint ikertestvérek. Sőt még egyenruhájok is azonos volt, mert mint huszárhadnagyok szolgáltak egy és ugyanazon ezredben, hol rendkívüli hasonlóságuk miatt számos mulatságos, néha tragikus tévedés keletkezett. Ha János-Lajos önként kiálta a János-Pálra mért büntetést, ez helyet tesítette testvérét és megebesítettte magát valamely párbajban s mikor János-Lajos váratlanul a helyszínén termett és látta, hogy helyét elfoglalták, dühében levágta ellenfelét.

Govers gróf és vicomte nagy nevet és nagy vagyon örökölték s végtelenül szerették egymást. Mint gyermekeket lehetetlen volt őket egymástól elválasztani. Egy nagy betegség alatt, mely az idősebbet ágyba szegte, a fiatalabb csaknem meghalt.

Csak látni kellett őket e pillanathoz ragyogó szemekkel, nyilt arccal, lézas mosolylyal ajkukon, hogy etalaljuk, hogy egy közös gondolat egyesíti őket. Imádták egymást, de imádták unokahugukat, Rolandot is. És a mióta megvallották egymásnak ezt a szerelmet s főképp mióta nyíltan beszéltek róla a fiatal leány előtt is, sajátóságosan boldogok voltak, boldogok, hogy ilyen ritka lelki egyetértésben élnek, de boldog talanok is, mert ez a helyzet nem tartható sokáig és Rolande kénytelen lesz, bár egyformán szereti őket, választani közülök. És ennek a választásnak még ma meg kell történni.

Ezért ügetnek oly sajátóságos izgatottsággal arcukon, egymás mellett, egyetlen szó nélkül, távól a vedésszűrségtől. Mindenikük várta a legfőbb döntést. Mindegyik tudta, hogy ha a leány nem őt választja, örökre vége gyöngéd szívbeli frigyöknek: az illetőnek száműzni kell magát, szakítani pályájával, örökre eltűnni, hogy a másik zavartalanul élvezhesse boldogságát. Képtelenek lévén egymást gyűlölni, a kablókat mardosó féltékenységgé dacára is, de nagyon is érezve, hogy ebben a borzasztó bizonytalanságban tovább nem élhetnek, nemes lélekkel egészen Rolande döntésére bízták ügyüket. Várták tehát és most, oly közel a sors döntéséhez, lelkek túlaradozott, nem gondoltak márs, mint testvéri gyöngédségtőlre, úgy tünt föl előttök, hogy a kizárt, a száműzött, a kétségbeesett csaknem vigasztalhatja magát, ha elgondolja, hogy azért a lényért, azért a két lényért áldozta fel magát, kiket legjobban szeretett a világon.

Rolande halvány volt. Nagy küzdelem folyt belsejében. Miként tegye meg a választást, a melyet reá erőszakoltak s a melyet maga is elkerülhetetlennek ismert fel? Sajátóságos volt,

hogy egyformán szerette az ikreket s hogy nem tudta részálni magát, hogy megismerhesse egyikük szívét és életét. Telén szíve mélyén némi előnyt adott János-Pálnak, az ifjabb testvérnek, ki erőlyesebb volt a bátyjánál. De ha János Lajos nem volt közelében, eszébe jutott szelidsége és jósága s úgy érezte, hogy mégis azt szereti inkább.

A várakozás ólomsúlylyal nehezedett mindnyájokra. Rolande még egyre halvány volt. Az ikrek közös ösztönből megállították lovukat. Lépésben baladtak. Rolande, hogy látható rosszul létét s benső aggodalmát igazolja, szívére szorította kezét.

Baja van? kérdezte a két testvér egyszerre annyira egyforma hangon, hogy behunyt szemmel nem lehetett volna megkülönböztetni, melyiknek a hangját hallottuk.

Az oldalam nyílalik, mondá Rolande. Különbben azt hiszem, a nyereg-hevederem is megereszkedett.

A két ifju leugrott a nyeregből: János-Lajos lesegítette az amazont, János-Pál pedig már szorította a hevedert. A lovak, kantárszáron tartva, herapdálták a szaraz avart. Rolande uszályát hóna alá fogva s korbácsa végével a oipőjét veregetve, érezte, hogy a két testvér tekintete az ő lebjátt fejére van irányozva, hogy esdve kéri, szenvedélyesen unszolják, hogy nyilatkozzék. Mély esend honolt e pillanathban az elhagyatott cserjében. Egy ünnepélyos perc folyt le.

Rolande! mormogá János-Pál.

Szóljon! mondá János-Lajos.

Rolande rájok emelte szemét s forró szerelemmel nézte őket, a mint bátran, felemelt fővel, szörnyű aggodalommal tekintetükben, de mosolyogva előtte állottak. Testvériségük bizo-

a haszaszeretetet s királyhűséget ébressze s ápolja a legszebben felelt meg.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, a pancsovai m. kir. polgári és felsőkereskedelmi iskola tanári karának egyik kitűnő tagja, Laub Flórián, e napokban 40 éves korában meghalt. A tanári kar a következő gyászjelentést adta ki:

A pancsovai m. kir. állami polgári és felsőkereskedelmi, valamint az állami felső leány iskola tanári testületei mélyen elszomorodott szívvel tudatják szeretett kartársuknak Laub Flórián rendes tanárnak folyó évi április 17-én élt 40-ik és tanári működése 13-ik évében Budapesten bekövetkezett gyászos halálát. A gyászintenzitást folyó hó 20-án reggel 8 órakor tartatik meg a helybeli róm. kath. egyház templomában. Pancsován, 1898. április 17-én. Béke hamvaira!

— **A temesvári újságírók estélye.** Hétfői számunkban megemlékeztünk a kollegáink rendezte estély fényes társadalmi sikeréről, melyről — mint lapunknak írják — ma is beszélnek városzerte. Ezt az örömdetes hírt most azzal egészíthetjük ki, hogy a tea-estély anyagi tekintetben is kitűnően sikerült. A bruttó-bevétel ugyanis meghaladja az ezer koronát és mivel Molnár főispánná, az estély védasszonyának munificenciája folytán a költségek jelentéktelenek, az estély jövedelméből tekintélyes összeg jut a vidéki hírlapírók orsz. nyugdíj és segély-alapjának. A helyi bizottság a napokban vizsgálja felül a számadásokat és állapítja meg véglegesen a tiszta jövedelmet. — Felülfizettek: Schwitser altábornagy, hadtestp. 75 koronát, Weisz altábornagy 35 kor., Görgey Gyula orsz. képvis. és Kovács Mór 20—20 kor., Rieger Ferencz, Králik László, Kestranek őrnagy, Weisz Lajos 10—10 kor., Dr. Telbisz polgármester, Dr. Kun prépost-kanonok 6—6 kor., Babusnik Emil, Barát Arminné, Dr. Brájler Lajos, Ruschil Rezső, Politzer Lajos, Gotthilf Ferencz, Bessenyei orsz. képvis., Dr. Laszy táblai elnök, Derera Israel, Weber főgimn. igazgató, Hollerung táblai tanácselnök, Ottlik Péter, Dr. Kemény ezredorvos, Iovag Vest keresk. kam. elnök 5—5 kor., Cs. M., J. J. R. 1—1 kor. — Ezenkívül dr. Molnár Viktor főispán a saját és családja tagjainak belépti jegyeiért 20 koronát juttatott a rendező bizottságnak. A rendező bizottság — hálás köszönetének kifejezése mellett — ez uton nyilvánosan nyugtázza a jótékony célra tett ezen adományokat.

— **Salamon Tivadar meghalt.** Salamon Tivadar, tuzséri fölbirtokos, a nemzeti kaszinó tagja, Olaszországban meghalt. Az előkelő világ egy szeretetreméltó alakját veszíti benne, a ki az utóbbi időben visszavonulva élte öreg napjait. Néhány esztendővel ezelőtt sokat beszéltek és

nyitására mindegyik a másik vállára tette a kezét.

— Istenem! sóhajtott fel Rolando.

János-Lajos biztatta:

— Bátorság, Rolando!

Es János-Pál hozzá tette:

— Lásd, mi bátrak vagyunk!

Rolando majdnem meghalt a ugyanakkor úgy érezte, mintha emberfölötti hatalom emelné föl. Hogyne, mikor egyetlen szavával életet adhat az egyiknek s halálba üzheti a másikat!

János Lajos így szólt hozzá, testvére a mosolygva:

— Ha őt választja, én bátor lélekkel távozom!

János Pál mondá:

— Ha nekem kell távoznom, férfiasan fogom viselni a csapást!

Es férfias arcuk kifejezése szenvedélyileg látszott kiáltani:

— Válassz! Szerencse avagy szerencsétlenség jelöld meg sorsunkat, de gyorsan!

Rolando suttogva szólt.

— Képtelen vagyok. Csatlakozunk a társasághoz.

De a mint kétségbeesett, dult arcukat megpillantotta, hozzá tette lázas, szaggatott hangon:

— Hallgassanak rám. Miért mérik reám ezt a kinszenvedést? Nem vagyok képes nyilatkozni! Istentelen dolog lenne. És különben is hazudnám! Miért nem tudnak beletörödni abba, hogy testvéreim, egyformán szeretett testvéreim maradjanak, a kiknek egész lelkemet oda adom?

— Választania kell, mondotta az idősebb, míg a másik keserűen nevetett.

— Nos, mondá Rolando, ítéljen az isten. En csak nő vagyok. A ki előbb ér a társasághoz, annak reje leszek. Döntsen a sors! Hagyjanak itt s induljanak! En egyedül visszatérek a kas-

irtak róla leánya, Salamon Ella révén, a ki tudvalevőleg a Neukom Ferenc által rendezett hipnotikus seance-n halt meg.

— **Csillaghullás.** A kacár tavaszi napsugár elhítteti az emberekkel, hogy életet lehel, melegen, pedig ott hordja magában a halál csiráját. Mikor megcirógatja az arcokat, a pusztulás szelét hozza magával s nem kimél senkit: A ki gyenge, s nem erre a világra való, azt elviszi magával körülhatárolt. Részvétellel vettük ma Szegedről a hírt, hogy a Nagybecskerekben is ismert Löwinger Dezső polgártársunk Geiger telekkönyvezető vejének 16 hónapos kis Győző fia meghalt. Az égiek jobban szerették, mint a földiek, teljesedjék az égiek akarata.

— **Szilber Pál** †. A csanádi egyházmegyét ismét gyász érte. Meghalt Szilber Pál volt németbogsáni plébános, életének 56-ik és adózárságának 34-ik évében. A boldogult immár évek óta nem lehetett szolgálja az Urnak. Megzavart elméje csendesebb helyre, egyedülre ítélte. A budapesti tébolydában érte utól őt a kérelhetlen halál — a megváltás órája.

Szilber Pál 1842-ben született Bátyán (Pest.) Lelekészszé 1864-ben szentelték. Németbogsánra 1875-ben került plébánosnak, de csakhamar beteg lett és sok évig Temesvárott betegeskedett. Majd két éven át Kis Szt.-Péteren volt koadjutor, de gyógyíthatatlan betegsége miatt Budapestre kellett szállítani, a hol tegnap kiszáradt. Nyugodjék békében!

— **A görög tolvajok.** Mióta spanyolok és amerikaiak összevesztek, a görögök ismét igen jól érzik magukat. Még a tolvajok is előkerültek s úgy látszik egy csapással akarják az elmulasztottakat pótolni. Történtek pedig a következők: Egy postaszék, amely Görögország déli részéből az nap beérkezett ajánlott és pénzes leveleket tartalmazott, titkosatos módon elűnt. Mint megállapították, a posta-utalványokban, pénzes levelekben és más értékekben több mint 50 ezer drachmát loptak el. Két nappal később a rendőrség a népligtelen meglelte az eredeti postaszéket a már felbontott levelekkel és csomagokkal, amelyekből az értékeket természetesen kivették. A rendőrség állítólag erősen kutatja a tolvajokat.

— **Az első szerelem.** Már el is kopott az a poétikus francia nóta, amelyik azt mondja, hogy az ember első szerelme után szeret szörkét, barnát, vöröset, lányt, asszonyt, özvegyet, szendét és kikapcsat, — azután végül mégis csak visszatér az első szerelméhez. Az a francia poéta, aki ezt megénekelte, bizonyára sokra gondolt, de az olyan esetre talán még se, amelynek hivatalos aktusa tegnap játszódott le egy közeli város anyakönyvezetője előtt. Hirdettni jött magát egy új pár; a „falek“ már gyermekkorukban szerették egymást. Aztán — természetesen — máshoz ment a férfi, máshoz ment a leány. Akkor a regény hosszú, nagyon hosszú időre meg-

télyba. Es egyikök jöjjön tudatni velem a nyertes nevét.

A fiuk nem szólnak semmit. Nyeregbe ültek ték Rolando, maguk is lóra kaptak s egy kézmordulattal üdvözölték unokabagukat. Aztán, mintha örület fogta volna el őket, megsarkantyúzták paripájukat s elszárguldtak egy csapáson, melyről tudták, hogy tele van levágott fakkal, hogy annál nyaktörőbbé tegyék vad száguldásukat, melyben boldogságukat és életüket teszik kockára.

Rolando távolról követte őket, visszatartva lovát, mely szintén vágatni akart. Egyszerre iszonyu szívszorogás fogta el a keblét. Látta, hogy a mint a testvérek az utjukban fekvő fatörzsekön egyenként által ugrattak, az utolsónál az egyik ló, a telivér fekete lezuhan a lovasa a nyeregből kiröpülve, tizméternyire esett a föbe.

Rolando egyet rántott a kantárszáron s lova vágatva repült keresztül a fatörzseken, a helyszínén ért meg, hol János Pál már fölében tartotta testvérét. Egy kiálló kőben összezuza a fejét. Vér öntötte el egész állóját.

János Lajos felnyitotta szemét s még volt ereje ennit mondani:

— Én megyek... Rolando, testvérem, Isten veletek!...

Es szemei kialudtak, mosolya elröppent ama távoli ország felé, melynek sem határa, sem partja és a honnan senki sem tér vissza.

Rolando térdre ereszkedett s megfogta a haldokló kezét, kit János Pál görög őse szorított karjaiba.

János Lajos feje lehanyatlott.

Elment. Mosolygott. Es Rolando és János Pál szerelemmel s borzalommal telve tekintettek egymásra, alig állhatván meg, hogy fel ne jajduljanak, segítségért ne kiáltozzanak és szokásba ne törjenek ki.

szakadt. Most aztán mindketten özvegyek, újra szabadok lettek. A sors összehozta őket; — on revient... Elhatározták, hogy egymáséi lesznek. Most azonban a boldog vőlegény: Teplán András tótkomlósi gazdálkodó — betvennyolc éves, a szerelmes asszonyka pedig — özv. Turóczi Sámuelné — hetven éves. De azért mindkettő egészségesek, arcukon az élet színe van és mikor az anyakönyvvezető a hirdetés irányában őket rendre kikérdezte, boldogan tekintettek egymásra, akár csak két süldő szerelmes. Azt mondták:

— Már gyermekkorunkban szerettük egymást...

On revient... de ilyen későn!

— **Öngyilkos fiatal leány.** Bégaszentgyörgyi levelezőnk jelenti, hogy Kiefer Rozália, 18 éves hajadon, a község egyik legszebb parasztleánya ma hajnalban a padlás gerendájára felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen, valószínű azonban, hogy szerelmi bánatában követte el végzetes tettet. A boldogtalan fiatal leány halála nagy részvétet kelt az egész községben.

— **Egy kivágott női lakkcipő.** A derengő hajnal megküzköd az éjszaka durva sötéttségével és az alvó város nyugodt, szabályos lélegzetét csak a kétkerekű taligák dőcögése zavarja meg. A tavasz enyhe melege még zinaankós, nedves hideg alakjában tapad az utcák közéztére, melyek a kűfőféle hulladékok törmelékétől tarka barkák. Egy korán kelő álmosan bandukol és magában szítja a sorsot, mely őt az édes álm puha karjaiból már kiragadta. Gondolkodik a napi élet küzdelmének millió fászián, midőn érzi, hogy csizmájával egy könnyű tárgyat tovalökött. Kíváncsian lehajol, felemeli és hosszan nézi azt a kicsi graciózus kivágott lakkcipőt. Még meleg és valami mámorította fojtó szagok landolozza az érszékeit. Tapogatja, forgatja jobbra-balra, majd fantáziájával beleképeltte abba a parányi jószágba: a fekete harinyába bujtatott lábkökat. A harinya selymesen lágy és sejtelmesen megfeszül a tűzrózsákkal telehíttett s a finom, ésbontó arcskékkel telezött lábakon. Elfeled menten életet, küzdelmet, harcot, kenyeret; és látja, hogy simul indaként a Tulajdonos az Ó vállaira, ki boldog anyjakról szóló mesét sugdos égből füleibe... Megszünik a Tulajdonos körül létezni minden; nem veszi észre, hogy a cipő szalagjai kioldódnak, meglazulnak, majd leesnek és azok a műrekek érintik az aszfaltot. Nem járja át liliomtéstét a borzongás, érskéi megszüntek mozogni, mert hiszen az ő karjaiban a rossz, a kárhozat, a pokol — csillogó menyország. Az ajkak szétválnak, az ölelő karok lefejtődnek. Ő már messze jár, de azért a mámoros boldogságtól megérintett szivhurok még mindig rezegnek, a csókok izzó tüze még nem hamvadt el, úgy hogy a tulajdonos már a hófehér párnákon nyugtatja forró fejcsékéjét, de azért az egyik cipő hiányát nem veszi észre. Almodik édesen ártatlanul (?)... Másnap pedig kiadja a rendőrség a riportereknek, hogy: „találtattott egy kivágott női lakkcipő a színház előtt. Tulajdonosa átvetheti a rendőrségnél.“ Oh tulajdonos... oh, bájos tulajdonos...

Az illúzió műhelyében.

Az illúziót ép úgy csinálják, mint a nád-rágot.

Kiszabják, összefércelik, fölpróbálják, hozzátoldanak, majd meg levágnak belőle, végre kivásalják és fölveszik.

A színházi illúzió is így készül.

Bizonyos elfásultság kell hozzá, amíg az ember teljesen kitanul az illúzió műhelyében és bizony mire megismeri a színpad cínjait-bíjait, olyan könnyős lesz azok iránt, ami a színpadon történik, hogy a vérkergető szenvedélyek dühögjenek odafönt, amíg az ember kilép az elfásultságából.

Es nem nagyképtűködés, ez a megizokottság természetes következménye.

Ha például a színpadon iszonyu vihar dühög és mialatt az istennyila úgy hull alá, mint

össze a falevelek, a drámai hős irtózatot átkot nyög az ellenségeire; körülöttünk és mellettünk csak egy borzongóan a naivabb lelkületű nézők. Mi is igyekszünk borzongani. Ebben a komoly pillanatban azonban egyszerre csak eszünkbe jut, hogy a menydörgést úgy csinálják a színházaknál, hogy két hatalmas verőt dübörögtetnek a zsinórpadlásokon egy kifeszített marhahólyag fölött és hogy a villámlást a süket világozó-mester eszközi, azt is csak akkor, ha oldalba figyelmeztetik.

Hát van ember, aki egy kifeszített marhahólyagtól és egy öreg világozó mestertől a vihar illúzióját nyerje.

Lám, a fenségestől a nevetségességig csak egy lépés van és aki ismeri az illúzió műhelyének a primitív eszközeit, annak a lelkivilága a legünnepélyesebb pillanatokban is meg teszi ezt az egy lépést.

Az eredmény aztán az, hogy az ember akkor kénytelen nevetni amikor mások sírnak.

Vannak emberek, akik irigyelve irigylik azokat, akik bejáratosak a színpalak mögé.

Kár pedig azt irigyelni.

Aki (mint laikus) háromszoránál többször járt a színpalak mögött előadás alatt, az bizonyosan ott hagyta azt a naiv lelkesülést, amellyel előbb nézett a színpadra és amely nélkül lehetetlen a festett világ szomorú és vig jelenségeit teljesen élvezni.

Az istenek akkor vesztették el az olympuszt, amikor nagyon sokat lejártak a földre. A földi éar rátapadt a ruháikra és vége az lett, hogy az emberek, akik miatt profanizálták magukat, egyszerűen trónvesztettnek nyilvánították őket.

Igy vagyunk az illúzióval is.

A karzati látogató, aki soha életében nem tette a lábát a színpadra, ő élvezzi igazán és teljesen a színdarabokat. Az ő lelkesedése nem műhangulat, az ő könnyei igazak és bár hangulatában sokszor túlszaporog, mégis mindenkor tiszteltreméltó, ha a karzat lelkesedik.

Mikor például az ötödik felvonásban haldoklik a hős és egy szolgáló jelenti, hogy most érkezik be az állomásra a vonat, amely a haldokló hős menyasszonyát hozza, már hallatszik is a vonat sístergő robozása... a karzati közönség zokog, ott lent a földszinten pedig egynehány cinikus arc elmosolyodik, mert véletlenül az jutott eszébe, hogyan csinálják az illúzió műhelyében a vonat sístergő közeledését.

Hát azt bizony úgy csinálják, hogy a kelékes cukorpapírossal simogatja a színpad valamelyik falát (ez a sístergés), egy valaki pedig ez alatt nagyokat puttyog bele egy üres üvegbe (ez adja a gőzmozdony lohogásának az illúzióját), egy harmadik pedig két léccel dörömböl a földön. Ez a hármas külső zaj az, amit a dekorációkon belül vonatrobogásnak jelent be az a bizonyos szolgáló.

De nemcsak az illúzió eszközeinek a primitivitása kacsogtató.

Már a színészekkel való személyes érintkezés is lerontja az illúziót.

Ha például Bligni herceg szörnyen dobálja az ezereket és lent a nézőtérben mi bizonyosan tudjuk, hogy az az ur, a ki ott Bligni herceg szerepében ágál, ma kért előleget az igazgatótól, de nem kapott: bizony alig lehet komolyan venni ezt a jelenetet.

Nem is szólva a hatvanéves orléansi szűzekről, öt gyermekes Juliákról, bizony sokszor kerül ki az illúzió csonkán ahból a bizonyos műhelyből.

Csak egy műhelye van az illúzióknak, amelyből már a legelső „fércelészkor“ helyesen kerül ki az illúzió és ez: a zenekar.

Hanem itt is nagy veszedelem leskelődik az illúzióra: a gixer.

Mindebből pedig az a tanulság, hogy aki nem akarja elveszteni az illúzióját, az ne kívánczozzék soha a színpalak közé, mert ott a legdurvább valóság bizonyosan ledörögli a lelke szárnyairól az illúzió himporát.

Enélkül pedig nincs őszinte élvezet.

Színészet és irodalom.

— A kék asszony tegnap előadását ismét nagyszámú közönség nézte, mely alig tudott betelni a szép áriákkal és lelkesen tapsolt az egyes szereplőknek, kik közül különösen kitűntek Halmayné, Lévy Strika, Juhász és Nagy.

— Uj szereposztás. Mint említettük, holnap megismétlik Echegaray legújabb darabját, a „Folt, a mely tisztit“, még pedig új szereposztással, amennyiben Enriquetta szerepét, amelyben első alkalommal Daróczy Ilka nagy sikert aratott, a vendégképpen fellépő Kápolnay Juliska játssza. Matilde szerepét Göz Aranka helyett Tuboly Klementinek osztották ki.

— A „Magyar Könyvtár“ból, melynek sárgaszíjú füzetét immár az egész országban ismerik és kedvelik, ismét öt szám jelent meg, ezek is, mint az eddigiek, érdekesek és értékesek. A 33. sz. Bourget három kitűnő elbeszélését tartalmazza, a kiváló francia író legjobb gyűjteményéből, a „Recommande-manta“ című kötetből. A fordítás Hevesi Sándor tollát dicséri. A 34. számmal új téren mozognak a Könyvtár kiadói: a jelenkori magyar líra egyik legiválóbb képviselőjének, Szabolcska Mihálynak válogatott verseit adják tizenöt krajcárért. Modera költő munkáit még ily olcsón nem árultották a magyar könyvpiacra. A 35. sz. Turgenyev egyik leg híresebb munkáját közli: „Az ötödik kerék“ című megragadó novellát, melyet Sz. Noga Janka ültetett át a vállalat számára. A következő, 36. sz. a magyar szónoklat egyik legszebb és egyuttal történelmi szempontból is legfontosabb remekét közli: azt a beszédet, melyt Kossuth Lajos 1848. július 11-én tartott a haderő megajálása ügyében s melynek hatása oly óriási volt. Végre a 37. számban a tudomány egyik legkedveltebb népszerűsítője, Flammarion Camille jelenik meg magyarul: „Csillagos Esték“ címmel néhány rendkívül érdekes astronomiai cikket fordította le az erre annyira hívatott Tóth Béla. Valóban ez az öt füzet újra bizonyítja, hogy a kiadók nem pusztán fraziásai élnek, ha azt írják, hogy vállalatukat minden magyar háznál örömmel fogják látni és ki fogják szorítani vele a hasonló német vállalatokat, melyek ma is milliónyi példányzámban terjednek el Magyarországon. A legközelebbre ígért füzetek: Tóth Kálmánnak még eddig sehol meg nem jelent vigjátéka „A király házassága“, a magyar népballadák anthológiája, Kozma Andor vig elbeszélései stb. Egy-egy füzet ára 15 kr. kapható a kiadócégnél Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) Budapest, Andrássy ut. 21.) és minden magyar könyvtárban. Az eddig megjelent füzetekről úgy a kiadócégnél, valamint bármely könyvtár kívánatra ingyen küld jejegyzéket.

Táviratok.

A király útja.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő Felsége tegnap este Gizella főhercegnő és Lipót bajor herceg ezüstlakodalmára Münchenbe utazott.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 20.)

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma Lukács pénzügyminiszter beterjesztette a kiegyezésről szóló törvényjavaslatokat.

Olay Lajos és Rátkay László követték, hogy olvassák fel a javaslatot.

Elnök kijelenti, hogy a kívánat jogos. Következik azután a napirend, a lelkesítő jövedelmek kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása. A szavazás holnapra várható.

Spanyolország és Amerika.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból jelentik: A kamara többségének pártgyűlésében Sagasta miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány megtett mindent arra nézve, hogy a háború elkerültesse. Most azonban Spanyolország becsületében akarnak gázolni, a mit az ország sohasem tűrhet.

Fogjon azért kezét minden spanyol és adjanak a kormány és hazának eszközöket az ország szent érdekének megvédésére. Spanyolországtól ellenei nem vesznek el büntetlenül egy tenyérnyi földet sem. (Viharos tetzés.)

A tőzsdéről.

Budapest, április 20. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv mérsékelt, forgalom 15.000 mm. Kötetett: Buza márc.-ápr. 13 25—13 27 Buza szept.-októberre 10 01—10 02 Kukorica máj-juniusra 5 64— 5 65 Zab márc.-április 7 30— 7 40

Szerkesztői üzenetek.

Kíváncsi. Látszik, hogy küzd a formával s nem tudja hogyan kell írni. Jelentéktelen dolgokat hosszú lére ereszt, kiszinez, ott pedig, ahol lehetne valamit mondani, szűkszavusodik s így értelmetlen lesz. Ezen lehetne még segíteni, de nagyobb baj, hogy a nyelvvel is küzd. Első dolga az legyen, hogy szorgalmasan olvassa a magyar klasszikusokat, Aranyt, Petőfit, Vörösmartyt, nemkülönbén a modern magyar (és magyaros) írókat Jókait, Mikszáthot. Akkor bizonyára megjavul a stílusa és szebb formája lesz annak amit megír. Ezzel aztán meg is feleltünk a kérdésére, mert ha jó ötleteit, melyek az eddigiek szerint néha elég sikerültek, jobban feldolgozza, bizonyára jó tárcákat is fog írni.

Kikinda. 1. Nera alatt Szabó Károly ir. 2. Igen a „Torontál“ eredeti tárcái.

Karlsbad. Ön azt kérdezi tőlünk, hogyan kerülhetné ki a gyomrát. Talán jobban eszeleksi, ha orvoshoz fordul. Mi legfeljebb azt a tanácsot adhatjuk, amit egy régi orvos előírt egy karlsbadi vendégnek, mondván a következőket: Ne egyék semmit amit vajban főztek, még kevésbé füstölt húst. Sokat ne aludjék, mert „tele lesz a feje“. Mozgást csináljon, de ne annyit, hogy beleizzad. Kerülje a szomorúságot és egyéb „affektusokat“. A nőket is. Ezek ugyan nehéz dolgok, de teesék megpróbálni.

X. y. z. Áprilistól kezdve kissé nehéz, de azért meggy a dolog, csak akarni kell.

Zs. Köszöneteket szívesen látjuk.

Poeta. Hogy küldjön-e még? Csak méltóztassék. De ehhez hasonlókat ne. Pl.:

Mi kék a zöld erdőben,
Sétálni egy szép leány oldala mellett:
Szeretnék mindig ölelni
A poros akták helyett.

Az ízlése nem rossz, de a vers az igen.

Városi színház.

Nagy-Becskerek, szerdán 1898. április hó 20-án.

Itt először:

A kikapós patikárius.

Bolhózat 4 felvonásban. Irta: Gordillot. Fordította: Heltsai Jenő.

Személyek:

Fourgeot	—	—	—	Nagy Gyula
Ferdinand	—	—	—	Déri Béla
Bertinet	—	—	—	Tiszay Miksa
Paturin	—	—	—	Baranyai Ferencz
Carjol	—	—	—	Palotay Gyula.
Csimir	—	—	—	Torday Béla
Labricelle	—	—	—	Nagy Kálmán.
Detire	—	—	—	Keresztési Sándor.
Adolphe	—	—	—	Torday Károly.
Leonide	—	—	—	Tuboly Klementin.
Paulette	—	—	—	Göz Aranka
Brigitte	—	—	—	Szepesi Paula
Paturinné	—	—	—	Juhászné
Amandine	—	—	—	Daróczy Ilka.

Történik az 1. 3. 4. ik felv. Párisban, a 2-ik Bangeneyben. Idő: ma.

Kezdete 7 és fél órákor.

Hirdetések.

Egy jó forgalmu faüzlethez
3—4000 frttal

társ

kerestetik.

(366—3.1)

Czim e lap kiadóhivatalában.

A Gymnasium-utca sarkán fekvő s három utca által határolt Szekulesz-féle

ház

szabadkézből

eladó.

Eladó továbbá az ugyanezen házban berendezett

szikvizgyár

is. Bővebb értesítést ad

Edelmann tanár,

367-1.1

Tomasováczi-ut 28. sz.

2161. tkvi szám. 1898.

370-1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Grasznek Nándor javára 63 frt tőke, ennek 1897. évi márczius hó 11-től járó 6% kamata, 2 frt óvási, 1/4% váltódíj, 32 frt 60 kr. eddigi, 8 frt 65 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz 144. §-a alapján s 146. és 156. §-a értelmében Jevremov Miléva perlaszi lakos ellen a Perlasz község határában fekvő és a perlaszi 2666 sz. tjkvben foglalt:

1. 2. dűlőbeli 139. hrsz. 1 hold szántóra 151 frt;
2. 3. dűlőbeli 139. hrsz. 1 hold szántóra 189 frt;
3. 5. dűlőbeli 139. hrsz. 2 hold 800

□-öl kaszálónak Jevremov Milévát illető 1/4 részére 83 frt 50 kr. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a kir. telekkvi hatóság hivatalos helyiségében 1898. évi június hó 15. én d. e. 9 órakor fog megtartani a következő ugy a tkvi hivatalban, mint a Perlasz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladni fognak
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kikiáltott kezéhez letenni.

Perlaszon a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál, 1898. évi márczius hó 25. én.

Tóth,
kir. eljárásbiró.

Pályázat.

Lemondás folytán megtüresedett rudnai körjegyzőségre pályázatot hirdetek.

Pályázni óhajtok kérvényeiket kellőleg felszerelve a minősítés igazolásával folyó évi május hó 5. éig hozzám nyújtsák be annál is inkább, mert az elkésztett beérkezett pályázók figyelmen kívül nem vétetni nem fognak.

A körjegyzőséghez Rudna és Maczedonia községek tartoznak. A magyar nyelven kívül a szerb és román nyelv bírása szükséges.

Az állással a következő javadalom élvezete van egybekötve. 1. A magán munkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak. 2. Rudna község részéről: szabad lakás, 460 frt készpénz fizetés, 30 frt ujjoncozási, 70 frt napidíj és 40 frt iroda átalány. 3. Maczedonia község részéről: 300 frt és 15 kr. készpénzfizetés, 30 frt ujjoncozási, 60 frt napidíj, 40 frt iroda és 16 frt szolgatartási átalány.

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabiró.

864-8.2

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott
összgyereménye a következő:

korona		korona	
1 jutalom nyeremény	à 600.000	1 nyerem.	à 25.000
1 nyerem.	" 400.000	7 "	" 20.000
1 "	" 200.000	3 "	" 15.000
2 "	" 100.000	31 "	" 10.000
1 "	" 90.000	67 "	" 5000
1 "	" 80.000	3 "	" 3000
1 "	" 70.000	432 "	" 2000
2 "	" 60.000	763 "	" 1000
1 "	" 40.000	1238 "	" 500
5 "	" 30.000	90 "	" 300

31700 nyeremény à 200 kor. 3900
nyeremény à 170 kor. 4900 nyeremény
à 130 kor. 50 nyeremény à 100 kor.
3900 nyeremény à 80 kor. 2900
nyeremény à 40 kor., összesen

50.000 nyeremény

13,160.000 korona összegben.

BIHARI EDE

magy kir szabadalmazott
osztálysorsjáték
főelárusító helye.

Elküldök utánvétellel vagy a betét-összeg előleges beküldése ellen (postautalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet
egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
6.- frt 3.- frt 150 frt -.75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltetik. A huzásjegyzéket mindjárt a huzás után felosztítás nélkül beküldöm.

Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek eladásával megbízott főelárusítóknak

BIHARI EDE BUDAPEST.
Kerepesi-ut 20.
355-7.2 beküldeni.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIÓ KORONA.

es számu „ZUCKERIN“.

Adagtablettékben oly édesítő erővel bír, hogy

felkötő ezukor édességi értéke

csak három és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 csésze kávét lehet megédesíteni — Olcsóbb tablették is kínáltnak, azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN“ tablettéket kérjünk.

Kapható vegyesáru-üzletekben. — Raktárakat létesít:

DAVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

359-10.1

GARA ÉS TÁRSA

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusító
Budapest, Károly-körut II.

A nagy m. k. osztálysorsjáték első osztályának huzása május hó 11. és 12-én lesz. Ezen hat osztályból álló sorsjátéknál ismét több milliót fognak nyerni. Az első osztályu tervszerű betét

egy egész sorsjegyért 6 frt — —
egy fél sorsjegyért 3 frt — —
egy negyed sorsjegyért 1 frt 50 kr.
egy nyolczad sorsjegyért — 75 kr.

Rendelményeket azonnal eszközölünk.

GARA és TÁRSA a m. k. szabad. osztálysorsjáték főelárusító
Budapest, Károly-körut II. (368-3.1)